

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 545/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Nt 34/2017 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 217/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Nt 34/2017 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 217/2017 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 70/2008 z 12. mája 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 To 100/2009 z 21. júna 2011, právoplatnými 21. júna 2011, uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia pri súčasnom uložení ochranného dohľadu na dva roky.

Sťažovateľ sa 21. decembra 2016 obrátil na okresný súd s návrhom na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci, ktorý bol uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Nt 34/2017 z 12. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zamietnutý.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 217/2017 z 23. novembra 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti pred ústavným súdom rekapituluje priebeh konania pred všeobecnými súdmi a namieta, že v jeho prípade existovali dôkazy zakladajúce dôvod na obnovu konania v jeho trestnej veci. Rozhodnutia všeobecných súdov preto považuje za svojvoľné a arbitrárne. K tomuto dopĺňa, že *„súd ako nedôvodný posúdil aj návrh odsúdeného na doplnenie dokazovania odobratím daktyloskopických otláčkov a DNA stôp zo zadržaných drog a striekačky“*.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy SR, a /alebo právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo postupom Okresného súdu Trnava a/ alebo Krajského súdu v Trnave porušené.

2. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Trnava zo dňa 12. septembra 2017 a rozhodnutie Krajského súdu Trnava zo dňa 23. novembra 2017 zrušuje a vec im vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 35/02, I. ÚS 105/06, III. ÚS 155/09, II. ÚS 66/2011).

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite

zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

II.1 K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v jeho veci existovali dôkazy zakladajúce dôvod na obnovu konania, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Sťažovateľ v tomto prípade mal v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v rámci konania o sťažnosti na krajskom súde, ktorý mal preskúmať postup okresného súdu v napadnutom konaní. Túto možnosť sťažovateľ aj využil, a preto uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup okresného súdu v napadnutom konaní, pretože ten preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ z rovnakých dôvodov namieta porušenie svojich práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa sa už na prvý pohľad vyznačuje podstatnými nedostatkami, ktoré obmedzujú prípadný ústavnoprávny prieskum postupu krajského súdu v napadnutom konaní.

V prvom rade je potrebné poukázať na sťažovateľom (a jeho advokátom) v petite sťažnosti vymedzený priestor na ústavný prieskum postupu krajského súdu v napadnutom konaní.

Sťažovateľ sa v sťažnosti pred ústavným súdom domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy v konaní o povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci. Z okolností tohto prípadu je zrejmé, že v konaní o sťažovateľovej žiadosti o povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci nerozhodoval orgán verejnej správy, a preto už na prvý pohľad nemožno uvažovať o prípadnom zásahu, resp. porušení

sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Sťažovateľ taktiež namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, pričom judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k aplikovateľnosti čl. 6 dohovoru na obnovu konania v trestných veciach (pozri rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Vebiu proti Českej republike z 26. 7. 2003, sťažnosť č. 46168/99; rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Kulnev proti Rusku z 18. 3. 2010, sťažnosť č. 7169/04), ako aj judikatúra ústavného súdu k aplikovateľnosti tohto článku dohovoru na obnovu konania v trestných veciach (II. ÚS 24/07, IV. ÚS 403/09) je ustálená v tom, že pod ochranu podľa čl. 6 dohovoru nespadá konanie o návrhu na povolenie obnovy konania v trestných veciach, pretože v tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru (o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáhal). Teda, ak sťažovateľ vo svojej trestnej veci žiada o obnovu trestného konania, nemožno ho pre účely čl. 6 dohovoru považovať za „obvineného z trestného činu“ (pozri rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Dankevich proti Ukrajine z 29. 4. 2003, sťažnosť č. 40679/98; rozhodnutie o prijateľnosti vo veci Fischer proti Rakúsku zo 6. 5. 2003, sťažnosť č. 27569/02).

Na základe uvedených skutočností bolo potrebné túto časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd ako *obiter dictum* dopĺňa, že ak by sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, namietal aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aj v tomto prípade by táto časť jeho sťažnosti musela byť odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, pretože argumentácia sťažovateľa pred ústavným súdom, ktorá predstavuje iba opakovanie jeho argumentácie pred všeobecnými súdmi, už na prvý pohľad nemôže ústavnoprávne relevantným spôsobom spochybníť závery krajského súdu vyjadrené v jeho uznesení.

Tak, /ako to dostatočne jasne a zrozumiteľne uviedli okresný súd i krajský súd, sťažovateľom predložené dôkazy nespochybnili skutkový stav, ktorý bol ustálený v pôvodnom trestnom konaní. Už vôbec nemožno považovať za skutočnosť alebo dôkaz skôr neznámy sťažovateľov návrh na doplnenie dokazovania. V dôsledku uvedeného by uznesenie krajského súdu, resp. jeho postup v napadnutom konaní boli s ohľadom na štandardy čl. 46 ods. 1 ústavy z pohľadu ústavného súdu presvedčivé, akceptovateľné a ústavne udržateľné.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2018